

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE ASSESSERING NASIENRIGLYN 2023 LEWENSORIËNTERING GRAAD 9

AFDELING A

- *Een punt per antwoord.*
- *Daar is geen halfpunte nie.*

Nr.	Verwagte antwoord	
1.1	C	✓
1.2	B	✓
1.3	D	✓
1.4	A	✓
1.5	A	✓
1.6	D	✓
1.7	B	✓
1.8	B	✓
1.9	A	✓
1.10	D	✓
1.11	C	✓
1.12	A	✓
1.13	C	✓
1.14	A	✓
1.15	D	✓
1.16	D	✓
1.17	B	✓
1.18	C	✓
1.19	C	✓
1.20	C	✓
1.21	A	✓
1.22	A	✓
1.23	A	✓
1.24	B	✓
1.25	A	✓
1.26	C	✓
1.27	B	✓
1.28	A	✓

Nr.	Verwagte antwoord	
1.29	A	✓
1.30	A	✓
1.31	A	✓
1.32	C	✓
1.33	A	✓
1.34	C	✓
1.35	B	✓
1.36	A	✓
1.37	B	✓
1.38	D	✓
1.39	A	✓
1.40	C	✓
1.41	D	✓
1.42	B	✓

AFDELING B

- Moet nie die leerder twee keer penaliseer vir dieselfde fout nie.
- Daar is geen halfpunte nie.

Vraag 2

Verwagte antwoord(e)		Verduideliking	Punt													
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Stelling</th> <th>Kwalifiseerder</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Siphokazi kan: gaan vir 'n assessering by 'n loopbaan berader.✓</td> <td>wat vir haar raad kan gee✓</td> </tr> <tr> <td>praat met mense wat haar goed ken ✓</td> <td>vra hulle vir hul voorstelle ✓</td> </tr> <tr> <td>gaan vir 'n persoonlikheidstoets✓</td> <td>wat haar belangstellings en vermoëns sal uitlig ✓</td> </tr> <tr> <td>lees boeke of tydskrifte oor loopbane.✓</td> <td>sodat sy meer inligting kan kry om haar te help besluit .✓</td> </tr> <tr> <td>raadpleeg met haar Lewensoriëntering onderwyser.✓</td> <td>om haar te help met verskeie loopbaankeuses.✓</td> </tr> <tr> <td>navorsing doen oor verskillende loopbane op die internet.✓</td> <td>sodat sy die korrekte inligting oor die loopbaan wat by haar pas kan kry.✓</td> </tr> </tbody> </table>	Stelling	Kwalifiseerder	Siphokazi kan: gaan vir 'n assessering by 'n loopbaan berader.✓	wat vir haar raad kan gee✓	praat met mense wat haar goed ken ✓	vra hulle vir hul voorstelle ✓	gaan vir 'n persoonlikheidstoets✓	wat haar belangstellings en vermoëns sal uitlig ✓	lees boeke of tydskrifte oor loopbane.✓	sodat sy meer inligting kan kry om haar te help besluit .✓	raadpleeg met haar Lewensoriëntering onderwyser.✓	om haar te help met verskeie loopbaankeuses.✓	navorsing doen oor verskillende loopbane op die internet.✓	sodat sy die korrekte inligting oor die loopbaan wat by haar pas kan kry.✓	<p>4 punte vir: 2 verklarings en hul ooreenstemmende kwalifiseerders</p> <p>3 punte vir: 1 verklaring en 'n ooreenstemmende kwalifiseerder 1 verklaring met <i>geen</i> kwalifiseerder</p> <p>2 punte vir: 1 verklaring en 'n ooreenstemmende kwalifiseerder</p> <p>1 punt vir: 1 verklaring en <i>geen</i> kwalifiseerder</p> <p>0 punte vir: Geen respons Irrelevante respons OF vir kwalifiseerders <i>sonder</i> ooreenstemmende verklarings</p>	4
Stelling	Kwalifiseerder															
Siphokazi kan: gaan vir 'n assessering by 'n loopbaan berader.✓	wat vir haar raad kan gee✓															
praat met mense wat haar goed ken ✓	vra hulle vir hul voorstelle ✓															
gaan vir 'n persoonlikheidstoets✓	wat haar belangstellings en vermoëns sal uitlig ✓															
lees boeke of tydskrifte oor loopbane.✓	sodat sy meer inligting kan kry om haar te help besluit .✓															
raadpleeg met haar Lewensoriëntering onderwyser.✓	om haar te help met verskeie loopbaankeuses.✓															
navorsing doen oor verskillende loopbane op die internet.✓	sodat sy die korrekte inligting oor die loopbaan wat by haar pas kan kry.✓															

Vraag 3

Verwagte antwoord(e)		Verduideliking	Punt
Tipies befondsing of befonders	Verduideliking		
Beurs ✓	'n Toelaag, spesifiek toegeken aan iemand sodat hy/sy by 'n universiteit of kollege kan studeer. ✓ OF Die fondse wat jy nie hoef terug te betaal nie. ✓	6 Punte vir: 3 Fondsvoorsieners met hul korrekte verduidelikings. 5 Punte vir: 2 fondsvoorsieners met hul korrekte verduidelikings <u>en</u> 1 fondsvoorsiener <i>sonder</i> 'n verduideliking. 4 Punte vir: 2 fondsvoorsieners met hul korrekte verduidelikings.	
Lening ✓	Geld geleen van die bank wat terug betaal moet word met rente binne 'n sekere tydperk. ✓	4 Punte vir: 2 fondsvoorsieners met hul korrekte verduidelikings.	
Merietebeurs ✓	'n Toelaag of betaling wat gemaak word om 'n leerder se onderrig te ondersteun en word toegeken op meriete. ✓	3 Punte vir: 1 fondsvoorsiener met 'n korrekte verduideliking en 1 fondsvoorsiener <i>sonder</i> 'n verduideliking	
Kontrakbeurs ✓	Vereis dat jy sal werk vir die organisasie wat vir jou die beurs gegee het vir 'n vasgestelde tydperk na die voltooiing van jou studies. ✓	2 Punte vir: 1 fondsvoorsiener met 'n korrekte verduideliking OF 2 fondsvoorsieners <i>sonder</i> verduidelikings	
Nasionale Finansiële Hulpskema vir Studente (NSFAS) ✓	Beurs befonds deur die Departement van Hoër Onderwys en Opleiding vir die wat nie fondse het vir hul studies nie. ✓ OF Regerings befondsing vir die wat nie toegang tot fondse, studielenings en beurse het nie. ✓	1 Punt vir: 1 fondsvoorsiener <i>sonder</i> 'n verduideliking 0 Punte vir: Geen respons of 'n irrelevante respons	
			6

Vraag 4

Verwagte antwoord(e)		Verduideliking	Punt															
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Voorstel</th> <th>Kwalifiseerder</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Besoek die geaffekteerde familie ✓</td> <td>om hul te troos ✓</td> </tr> <tr> <td>Bied skuling aan ✓</td> <td>sodat hul nie op straat hoef te slaap totdat hul hulp kry nie ✓</td> </tr> <tr> <td>Rapporteer die saak aan die wyksraadslid ✓</td> <td>om die nodige hulp te verskaf ✓</td> </tr> <tr> <td>Bring klere, kos en komberse ✓</td> <td>vir hulle om iets te hê om te eet, aan te trek en mee te slaap ✓</td> </tr> <tr> <td>Voorsien boeke en uniform aan leerders ✓</td> <td>sodat hul skool toe kan gaan ✓</td> </tr> <tr> <td>Begin skare befondsing of samel fondse in ✓</td> <td>om met finansiële behoeftes te help ✓</td> </tr> <tr> <td>Betrek ander gemeenskapsorganisasies ✓</td> <td>vir ondersteuning ✓</td> </tr> </tbody> </table>	Voorstel	Kwalifiseerder	Besoek die geaffekteerde familie ✓	om hul te troos ✓	Bied skuling aan ✓	sodat hul nie op straat hoef te slaap totdat hul hulp kry nie ✓	Rapporteer die saak aan die wyksraadslid ✓	om die nodige hulp te verskaf ✓	Bring klere, kos en komberse ✓	vir hulle om iets te hê om te eet, aan te trek en mee te slaap ✓	Voorsien boeke en uniform aan leerders ✓	sodat hul skool toe kan gaan ✓	Begin skare befondsing of samel fondse in ✓	om met finansiële behoeftes te help ✓	Betrek ander gemeenskapsorganisasies ✓	vir ondersteuning ✓	<p>6 Punte vir: 3 voorstelle met hul ooreenstemmende kwalifiseerders OF 6 voorstelle met <i>geen</i> kwalifiseerders</p> <p>5 Punte vir: 2 voorstelle met hul ooreenstemmende kwalifiseerders <u>en</u> 1 voorstel <i>sonder</i> 'n kwalifiseerder</p> <p>4 Punte vir: 2 voorstelle met hul ooreenstemmende kwalifiseerders</p> <p>3 Punte vir: 1 voorstel met 'n ooreenstemmende kwalifiseerder <u>en</u> 1 voorstel <i>sonder</i> 'n kwalifiseerder</p> <p>2 Punte vir: 1 voorstel met 'n ooreenstemmende kwalifiseerder OF 2 voorstelle <i>sonder</i> kwalifiseerders</p> <p>1 Punte vir: 1 voorstel <i>sonder</i> 'n kwalifiseerder</p> <p>0 Punte vir: Geen respons of irrelevante respons</p>	6
Voorstel	Kwalifiseerder																	
Besoek die geaffekteerde familie ✓	om hul te troos ✓																	
Bied skuling aan ✓	sodat hul nie op straat hoef te slaap totdat hul hulp kry nie ✓																	
Rapporteer die saak aan die wyksraadslid ✓	om die nodige hulp te verskaf ✓																	
Bring klere, kos en komberse ✓	vir hulle om iets te hê om te eet, aan te trek en mee te slaap ✓																	
Voorsien boeke en uniform aan leerders ✓	sodat hul skool toe kan gaan ✓																	
Begin skare befondsing of samel fondse in ✓	om met finansiële behoeftes te help ✓																	
Betrek ander gemeenskapsorganisasies ✓	vir ondersteuning ✓																	

Vraag 5

Verwagte antwoord(e)		Verduideliking	Punt
Stelling	Kwalifiseerder	<p>2 Punte vir: 1 sport etiek met 'n ooreenstemmende kwalifiseerder OF 2 sport etieke <i>sonder</i> kwalifiseerders</p> <p>1 Punt vir: 1 sport etiek <i>sonder</i> 'n ooreenstemmende kwalifiseerder</p> <p>0 Punte vir: Geen respons of 'n irrelevante respons</p>	
Nie elke besluit tydens 'n wedstryd sal in jou span se guns wees nie. ✓	Fokus op die spel, moenie dat jou aandag afgetrek word nie. ✓		
Moenie opgee na 'n slegte wedstryd of seisoen nie. ✓	Hulle moet verloor as 'n geleentheid sien om te verbeter en te groei. ✓		
Sukses in sport kan nie geluk verseker nie. ✓	Meeste suksesvolle sport stories is oormense wat gebalanseerde lewenslye en hulself en ander mense respekteer op en af van die veld. ✓		
Sportsmense respekteer kompetisie ✓	en speel in vrede ✓		2

Vraag 6

Verwagte antwoord(e)		Verduideliking	Punt
Tipe depressie	Kwalifiseerder	<p>4 punte vir: 2 oorsake van depressie en hul ooreenstemmende kwalifiseerders</p> <p>OF 4 oorsake met <i>geen</i> kwalifiseerders</p> <p>3 punte vir: 1 oorsaak van depressie en 'n ooreenstemmende kwalifiseerder <u>en</u> 1 oorsaak <i>sonder</i> 'n kwalifiseerder</p> <p>OF 3 oorsake <i>sonder</i> ooreenstemmende kwalifiseerders</p> <p>2 punte vir: 1 oorsaak van depressie en 'n ooreenstemmende kwalifiseerder</p> <p>OF 2 oorsake van depressie <i>sonder</i> kwalifiseerders</p> <p>1 punt vir: 1 oorsaak van depressie <i>sonder</i> 'n kwalifiseerder</p> <p>0 punte vir: Geen respons of irrelevante respons</p>	
Werksverlies ✓	dit lei tot 'n gebrek aan inkomste ✓		
Oormatige stres ✓	want hanteer nie uitdagende situasies doeltreffend nie ✓		
Slegte geestesgesondheid ✓	veroorzaak deur emosionele wanbalans ✓		
Wanneer iets stresvol of traumaties gebeur ✓	soos die afsterwe van iemand naby aan jou ✓		
Jou ouers wat skei ✓	of het huweliksprobleme ✓		
Einde van 'n huwelik ✓	veroorzaak om te verhuis ✓		
Einde van 'n verhouding ✓	wat jou selfbeeld kan affekteer ✓		

Vraag 7

Verwagte antwoord(e)		Verduideliking	Punt
Voorstel	Verduideliking		
Stel 'n rehabilitasiesentrum voor ✓	vir volgehoue ondersteuning. ✓		
Die tiener kan verwys word na 'n kliniek ✓	waar hy/sy terapeutiese sessies kan kry oor 'n kwessie van 'n paar weke. ✓		
Begin 'n dwelm bewustheidsveldtog ✓	om die verspreiding van dwelms by die skool te verminder. ✓		
Betrek polisie en ander aandeelhouers om bewustheid te kweek ✓	om die gebruik van dwelms en alkohol te verminder. ✓		
Kry alle gemeenskaps strukture om saam te werk ✓	teen die gebruik van dwelms en alkohol. ✓		
		<p>6 Punte vir: 3 voorstelle met hul ooreenstemmende verduidelikings OF 6 voorstelle <i>sonder</i> hul ooreenstemmende verduidelikings</p> <p>5 Punte vir: 2 voorstelle met hul ooreenstemmende verduidelikings <u>en</u> 1 voorstel <i>sonder</i> 'n verduideliking OF 5 voorstelle <i>sonder</i> hul ooreenstemmende verduidelikings</p> <p>4 Punte vir: 2 voorstelle met hul ooreenstemmende verduidelikings OF 4 voorstelle <i>sonder</i> hul ooreenstemmende verduidelikings</p> <p>3 Punte vir: 1 voorstel met 'n ooreenstemmende verduideliking <u>en</u> 1 voorstel <i>sonder</i> 'n verduideliking</p> <p>2 Punte vir: 1 voorstel met 'n ooreenstemmende verduideliking OF 2 voorstelle <i>sonder</i> verduidelikings</p> <p>1 Punt vir: 1 voorstel <i>sonder</i> 'n verduideliking</p> <p>0 Punte vir: Geen respons of 'n irrelevante respons</p>	6

